

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiae Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Vtrum Deus ita sit summum bonum, vt creata simul cum eo sumpta non
efficiant maius bonum. disp. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

videndi, visibilitas verò est ratio sub qua terminat, & penes quam attenditur vnitatis specifica talis potentia, vt q. 1. explanatum est. Quando ergo Diius Thomas art. 1. huius quaestiois, ac alibi affirmat, rationem boni in eo positam esse, quòd sit appetibile, intelligendus est de appetibili, non quoad significatum formale, sed quoad fundamentum proximum appetibilitatis, vt Caietanus & Ferrariensis exponunt: vel (vt iidem etiam interpretantur) loquitur de ratione boni extrinseca, & quæ se habet ad bonum vt passio ad suum subiectum, quòd etiam aperte innuit idem D. Thomas ad initium primi Ethicorum.

Quòd attinet ad rationem finis, eadem 1. 2. loco citato ostendimus, non esse de essentia boni, sed esse rationem quamdam illi superuenientem, ab eo formaliter distinctam. Bonum namque dicit rationem conuenientis: finis verò dicit habitudinem ad medium, quod in finem ipsum ordinatur: imò verò necessarium non est, vt semper ratio boni adiunctam habeat rationem finis, nisi fortè sermo sit de fine, vt comprehendit tam finem actu, quam finem potentia. Si namque Deus statuisset nihil omnino creare, sua essentia rationem haberet boni & conuenientis, in qua sibi placeret, & quam diligere, & tamen non haberet rationem finis actu, eò quòd nihil esset, comparatione cuius haberet rationem finis. Neque enim sicut actus voluntatis creatæ semper ordinatur tamquam in finem in rem, quam vult, vt 1. 2. loco citato latè ostendimus, ita ordinatur actus voluntatis diuinæ, qui nullius rei comparatione habere potest rationem effectus, etiam in genere causæ finalis. Quando ergo D. Thomas sapè innuit, finem & bonum esse idem formaliter, id non est accipiendum de fine formaliter, sed de fundamento illius, pro eo quod exercet rationem finis comparatione actus voluntatis, aut mediorem, quæ per actum voluntatis in finem ipsum ordinatur: hoc enim est ipsum bonum, vt 1. 2. loco citato exposuimus cum Caietano ibidem, & cum Ferrariensi 3. contra gentes c. 17.

Voluntatis creatæ actus semper ordinatur in rem, quam vult, tanquam in finem, sicut de actu voluntatis diuinæ.

A sit quantitas molis, consequens est, vt sermo sit de quantitate perfectionis, quam Regius vates eo loco asserit esse infinitam, ac proinde summam.

Obiectio.

Obicitur aliquis: Deus & mundus hic, quem cernimus, simul coniuncti sunt quid melius ac proinde maius quoddam bonum, quam sit solus Deus: ergo Deus non est summum bonum. Consequentia perspicua est: antecedens verò probatur, quoniam complexum hoc, Deus & orbis, includit Deum, & addit orbem, qui habet bonitatem formaliter & realiter distinctam à bonitate diuina: ergo efficiet quid melius, bonumque quoddam maius ex utroque coniunctum.

Durandi sententia reijcitur. Deus & orbis simul, sunt plura bona secundum numerum, non tamè maius bonum quàm Deus solus.

B Durandus in 1. dist. 44. q. 3. concedit, Deum & orbem esse quid melius: & ob id maius quoddam bonum extensiuè, quàm sit solus Deus. Hic tamen modus loquendi nullatenus est admittendus, licet admitti posset esse plura bona secundum numerum. Ratio est, tum quia finitum additum infinito non efficit maius, vt ostendimus 3. lib. Physicorum, dum de infinito erat sermo: quod maxime verum est de infinito simpliciter, omnique ex parte illimitato, vt est Deus. Tum etiam quia illud idem, quod orbis addit, est eminenter in ipso Deo: ea namque ratione Deus solus sine creaturis Exod. 33. dicitur omne bonum, quòd earum bonitatem in se ipso præ habeat. Præterea, iuxta modum loquendi Durandi admittendum esset, Christum Deum & hominem, esse quid melius & perfectius Patre, & Spiritu sancto, quod (ne dicam impium) temerarium & periculosum esset asserere.

C Accedit ad hanc sententiam Diius Thomas 1. 2. quaest. 33. articulo 3. ad secundum, quo loco docet, optimum simpliciter per cuius participationem omnia sunt bona, vt est Deus, nullius boni additione fieri melius: in aliis verò bonis generaliter verum esse, quodlibet eorum additione alterius boni fieri melius. & tertio Sententiarum dist. 6. quaest. 2. articulo tertio ad primum, vbi docet, licet in Christo bonum increatum natura diuinæ, & bonum creatum natura humane sint plura bona, quæ sola natura diuina, coniunctum tamen ex utraque natura, non esse maius bonum neque melius solam natura diuinam. Cuius rei duplicem rationem reddit. Prima est, quia bonum creatum habet se ad increatum tanquam punctus ad lineam, quatenus neutrum proportionem habet ad alterum: quare, inquit, sicut punctum additum lineæ non efficit maius, ita neque natura humana addita diuinæ efficit maius aut melius.

D E hac est prima ratio, quam nos reddidimus, nempe quòd finitum additum infinito non facit maius. Secunda ratio est, quia bonum natura humane vt & ceterarum rerum creaturarum, est in Deo eminenter, qua de causa Exodi 33. appellatur omne bonum, & ob id fieri illi nequit additio boni, quod in se ipso non præhabeat. Atque hæc est secunda ratio quam nos reddidimus. Consonat etiam cum hac sententia Augustinus lib. 6. de Trinitate capite 8. dum ait: Cum creatura adherescit creatori, illa fit maior, quam erat, non ille.

F DISPVTATIO II. Virum solus Deus bonus sit per essentiam. Pro explanatione huius rei sciendum est, nos posse loqui, aut de bonitate integra & perfecta rei, quo pacto includit existentiam, & omnia alia attributa, non solum essentialia, sed etiam accidentalialia debita tali rei, vel de bonitate, vt perfectam & imper

QVÆSTIO VI.

De bonitate Dei.

DISPVTATIO I.

Virum Deus ita sit summum bonum, vt creatura simul cum eo sumpta non efficiant maius bonum.

Deum est summum bonum.

VABYS disputationibus comprehendemus, quæ maioris videbuntur momenti tota hac quaestione 6. Atque in primis Deum non solum bonum, sed etiam summum esse bonum, aperte colligitur ex iis quæ diximus duabus quaestionibus precedentibus. Cum enim vnumquodque tantum habeat bonitatis, quantum habet entitatis & perfectionis, vt quaestione precedente explicatum est: atque quaestione quarta ostensum sit, Deum non solum esse perfectissimum omnium entium, sed etiam eminenter continere perfectiones omnium aliarum rerum, manifestum est, Deum non solum esse bonum, sed etiam summum esse bonum. Idem constat ex Scripturis sanctis: Psalmo namque 117. dicitur, Confitemini Domino, quoniam bonus, & Psalmo 144. Magnitudinis eius non est finis: cum autem in Deo non

DISPVTATIO II.

Virum solus Deus bonus sit per essentiam.

Pro explanatione huius rei sciendum est, nos posse loqui, aut de bonitate integra & perfecta rei, quo pacto includit existentiam, & omnia alia attributa, non solum essentialia, sed etiam accidentalialia debita tali rei, vel de bonitate, vt perfectam & imper